

**JAVNA USTANOVA SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE
TUZLANSKOG KANTONA
T U Z L A**

**PROGRAM RADA
JAVNE USTANOVE SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE
TUZLANSKOG KANTONA
ZA 2016. GODINU**

Tuzla, novembar 2015. godine

U V O D

JU Služba za zapošljavanje TK u Programu rada za 2016. godinu planira aktivnosti koje će, u okviru svojih nadležnosti i finansijskih mogućnosti, u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Vladom Tuzlanskog kantona i drugim partnerima, realizirati u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08), a radi ublažavanja negativnih ekonomskih kretanja i uticaja na tržište rada.

Ekonomske aktivnosti utiču i na oblast zapošljavanja i trendove na tržištu rada, koji se prije svega ogledaju u nedovoljnoj potražnji za radnom snagom i, samim tim, na održavanje ili povećanje broja nezaposlenih, a što utiče na napore Službe za zapošljavanje TK, kao i na mjere aktivne politike zapošljavanja koje provodi.

Prema podacima iz oktobra 2015. godine, od ukupno 96.714 registrirane nezaposlene osobe, 29.750 ili 30,76 % je nestručnih, tj. bez ikakve kvalifikacije, a 46.569 osoba ili 48,15 % prvi put traži zaposlenje.

Prema naprijed navedenim podacima, jasno je da u radno sposobnom stanovništvu nezaposlenih osoba, i radnoj snazi participira veliki broj osoba bez ikakvih kvalifikacija, što znatno otežava njihovu integraciju na tržište rada.

Strukturna neravnoteža je prisutna na tržištu rada, manifestirana kroz neusklađenost ponude i tražnje za radnom snagom u pogledu zanimanja, obrazovanja, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda.

Obrazovni sistem nije efikasno povezan sa tržištem rada i potrebno ga je unaprijediti i u određenim segmentima prilagoditi potrebama privrede kroz povećanje broja sati praktične nastave i primjene novih tehnologija, kako bi rezultirao smanjenjem strukturne neravnoteže.

Dodatni problem predstavlja činjenica da postoji veliki broj osoba koje «rade na crno» kao i onih koji su ostali bez posla zbog različitih okolnosti, a čiji radno pravni status još nije riješen, te povećanje prijavljivanja na evidenciju osoba po prestanku radnog odnosa zbog proglašenja tehnološkim viškom.

Ipak je, broj zaposlenih u Tuzlanskom kantonu je, u periodu januar-juni 2015.godine, povećan za 2.160 osoba, odnosno za 2,64 %.

Prioritetni cilj Službe za zapošljavanje jeste, da se osigura materijalna i socijalnu sigurnost nezaposlenim osobama te realizacija programa i mjera aktivne politike zapošljavanja, radi povećanja efikasnosti tržišta rada.

Sredstva ostvarena uplatom doprinosa za osiguranje za slučaj nezaposlenosti koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje nisu dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova, te nedostajuća sredstva, u skladu sa Zakonom, Služba potražuje od Federalnog zavoda za zapošljavanje, radi obezbjeđenja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba (novčana naknada, zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje).

Nakon što Služba i Federalni zavod za zapošljavanje osiguraju materijalnu i sociojalnu sigurnost nezaposlenih osoba, provodi se utvrđena politika zapošljavanja realizacijom programa i mjera aktivne politike zapošljavanja radi povećanja efikasnosti tržišta rada.

Aktivnosti u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja bit će usmjerene na stvaranje pretpostavki za poboljšanje kvaliteta i povećanje konkurentnosti ponude na tržištu rada,

poticanje potražnje za radnom snagom, kao i na sticanje povjerenja i uspješnu saradnju partnera na tržištu rada.

Realno je očekivati da će se, još uvijek, nestabilna socioekonomska situacija odraziti na tržištu rada i u 2016. godini, pa i na poslovanje Službe za zapošljavanje, jer su sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ograničena.

U kontekstu unapređenja kvaliteta ponude radne snage, dugoročno je moguće postići napredak stalnom reformom obrazovnog sistema, koji treba da bude bolje usklađen sa potrebama tržišta rada, uz redovno praćenje potreba poslodavaca za profilima (kompetencijama) radne snage, i, kratkoročno, sufinansiranjem zapošljavanja i brzom pripremom za rad, obukom, stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem nezaposlenih osoba za konkretna znanja i radna mjesta, što bi dovelo do toga da radna snaga bude aktivnija i konkurentnija.

1. PRIMJENA SAVREMENIH STANDARDA U UNAPREĐENJU RADA

JU Služba za zapošljavanje TK će u 2016. godini svoju opredijeljenost ka uspostavljenom i certificiranom sistemu upravljanja kvalitetom prema Međunarodnom standardu ISO 9001, njegovoj primjeni i stalnom unapređenju efektivnosti i efikasnosti poslovnih procesa, manifestovati putem:

- jasno definisane organizacije procesa rada i poslovanja, u okviru koje je precizno utvrđena odgovornost i ovlaštenja rukovodstva i svih zaposlenika,
- definisanih ciljeva kvaliteta i utvrđene potrebe za donošenje i kontrolu planova njihovog ostvarenja,
- timskog rada rukovodstva Službe, menadžera za kvalitet i svih zaposlenika,
- stalne provjere sistema upravljanja kvalitetom u vidu redovnih aktivnosti i aktivnosti koje se izvode po potrebi, na osnovu analiza, uočenih problema i propusta u procesima rada,
- stalne brige o resursima neophodnim za izvođenje procesa rada, orijentacijom, prije svega, na razvoju ljudskih resursa,
- uspostavljanja klime međusobnog povjerenja i uzajamnog poštovanja zaposlenika, korisnika usluga i trećih lica,
- izgradnje partnerskih odnosa sa korisnicima usluga i drugim zainteresovanim stranama, poslovnim partnerima, dobavljačima i td.

Kako je krajem 2015. g. došlo do revizije standarda (umjesto naziva ISO 9001:2008, sada je naziv ISO 9001:2015) JU Služba za zapošljavanje će u 2016. Godini, između ostalog, izvršiti:

- usklađivanje sistema upravljanja kvalitetom prema zahtjevima revidiranog standarda,
- obuku svih zaposlenika za zahtjevima revidiranog standarda,
- jednu provjeru sistema upravljanja kvalitetom od strane rukovodstva,
- jedno mjerenje zadovoljstva korisnika usluga (nezaposlena lica i poslodavci),
- jedan interni audit (reviziju).

Takođe će se tokom 2016.g., izvršiti redovan godišnji nadzorni audit, od strane akreditovane certifikacijske kuće.

2. NEZAPOSLENOST

Prema podacima kojima raspolaže JU Služba za zapošljavanje TK može se primjetiti da je ekonomska kriza koja je bila prisutna prethodnih godina oslabila, te je primjetan oporavak privrede, što za posljedicu ima smanjenje otpuštanja radnika i povećanje potražnje za radnom snagom.

Tako da je u Tuzlanskom kantonu u periodu I-IX 2015.godine zabilježeno smanjenje broja nezaposlenih osoba, i povećanje broja zaposlenih osoba.

U septembru 2015.godine registrovano je 97.663 nezaposlene osobe, što je manje za 1134 nezaposlene osobe u odnosu na decembar 2014.godine.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku broj zaposlenih prema posljednjem objavljenom podatku (Mjesečni statistički pregled broj 9. iz jula 2015.godine) je 83818, što predstavlja povećanje za 2011 zaposlene osobe, u odnosu na januar 2015.godine kada su bile zaposlene 81.807 osoba.

Na evidenciju Službe za zapošljavanje u periodu I-IX 2015.godine prijavilo se 20.137 osoba od kojih iz radnog odnosa 8.708 osoba zbog razloga stečaja, tehnološkog viška i ostalo, a sa evidencije nezaposlenih u istom periodu po raznim osnovama brisano je 21.271 osoba od kojih 13.778 osoba je brisano zbog zaposlenja.

Struktura nezaposlenih osoba je i dalje veoma nepovoljna jer je veliki broj onih koji dugoročno čekaju na zaposlenje, osobe sa invaliditetom, osobe bez kvalifikacije i bez ikakvog radnog iskustva. Od ukupnog broja nezaposlenih 29.984 ili 30,70% je nestručnih osoba bez zanimanja, 46944 ili 48,10% su osobe koje po prvi put traže zaposlenje, a 51.711 ili 52,94% od ukupnog broja nezaposlenih su žene.

Velik broj nezaposlenih na TK je svakako i posljedica sticanja određenih prava (zdravstveno osiguranje) koja se ostvaruje prijavom na evidenciju u skladu sa Zakonom, ili se neka prava ostvaruju kod drugog organa uz dokaz o nezaposlenosti.

I pored najavljenih projekata sufinansiranja zapošljavanja, ispred Federalnog zavoda za zapošljavanje i Svjetske banke, ali i aktivnosti Vlade TK, cijenimo da će broj nezaposlenih i zaposlenih u 2016.godini, biti u zavisnosti od socioekonomske situacije na tržištu rada koja se procjenjuje nestabilnom.

U 2016. godini očekuje se priliv novih nezaposlenih osoba po slijedećim osnovama:

- iz prirodnog prirasta stanovništva,
- po osnovu završetka redovnog školovanja,
- u slučajevima otkaza ugovora o radu zbog tehničkih, ekonomskih ili organizacijskih razloga (tehnološki višak),
- zbog stečaja firmi.

Služba za zapošljavanje je u toku 2015.godine imala dobru saradnju sa Poreznom upravom F BiH, Kantonanom upravom za inspeksijske poslove, Univerzitetom u Tuzli i drugim institucijama koje su dostavljanjem svojih podataka pomogle smanjenju broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

I u narednoj 2016.godini Služba će raditi na poboljšanju uspostavljene saradnje sa nadležnim organima i institucijama u cilju ostvarivanja aktivne politike zapošljavanja, a naročito u prioritonom zapošljavanju mladih osoba, socijalno osjetljivih kategorija nezaposlenih osoba i drugih dugotrajno nezaposlenih, sprečavanju rada na crno, i dr.

Naredna godina će biti godina poslodavaca, jer Služba za zapošljavanje planira veliki zaokret kako bi što više približila svoj rad poslodavcima, upoznali ih sa mogućnostima i prednostima koje mogu ostvariti redovnom saradnjom, kao i benefitu od programa za zapošljavanje koji se kontinuirano provode putem JU Službe za zapošljavanje TK.

Takođe, aktivno će sarađivati sa obrazovnim ustanovama radi upisne politike, profesionalnog informiranja, a u cilju usklađivanja sa zahtjevima tržišta rada kako bi se što više mladih po završetku školovanja moglo radno angažovati.

3. EVIDENCIJE

Služba za zapošljavanje TK, će shodno odredbama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja, organizovati prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o nezaposlenim osobama koje traže zaposlenje, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za vršenje osnovne djelatnosti Službe za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje će, putem biroa za zapošljavanje u općinama, voditi neophodne evidencije i to:

- evidencije o nezaposlenim osobama,
- evidencije o osobama koje traže zaposlenje,
- evidencije o slobodnim radnim mjestima,
- evidencije o poslodavcima,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa,
- evidencije o prestanku radnog odnosa,
- evidencije o zasnivanju radnog odnosa sa stranim državljaninom,
- evidencije o prestanku radnog odnosa stranog državljanina,
- evidencije o osobama zaposlenim putem Službe u inozemstvu,
- evidencije o ponudama inozemnih poslodavaca,
- evidencije o stranim državljanima i osobama bez državljanstva koje su zaposlene ili traže zaposlenje.

Sve ove evidencije kvalitetno informatički podržane predstavljaju osnovu cjelokupne aktivnosti Službe za zapošljavanje, a isto tako i Federalnog zavoda za zapošljavanje. Tržište rada i ostali organi i institucije imaju potrebu i obavezu za korištenjem evidencija Službe za zapošljavanje.

U toku 2016. godine, u okviru redovnih poslova, Služba za zapošljavanje će nastaviti provjeru evidencija nezaposlenih osoba odnosno reviziju postojećih evidencija o nezaposlenim osobama u skladu sa Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja pri čemu će se nastojati da na evidenciji budu osobe koje aktivno traže posao, a koja poboljšanja će svakako omogućiti novi informacioni sistem.

U saradnji sa nadležnim inspekcijama kontinuirano će se sarađivati radi legalizovanja radnog odnosa od strane inspekcija i brisanja osoba sa evidencije koje budu zatečene na radu bez ugovora o radu ili pisane prijave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju.

Takođe će nastaviti saradnju sa Univezitetom u Tuzli radi brisanja iz evidencije redovnih studenata.

Procjenjuje se da veliki broj registrovanih nezaposlenih osoba nisu aktivni tražioci posla. Oni jesu registrovani kao nezaposleni i održavaju takav status uglavnom zbog beneficija (zdravstveno osiguranje, i druga prava po osnovu nezaposlenosti i dr.), ili su zaposleni na crnom tržištu ili su članovi porodica koje se bave malom poljoprivrednom proizvodnjom ili nekim drugim porodičnim biznisom, ili iz nekih drugih razloga ne žele ući u «zvanično» tržište rada.

Po procjeni, postojeći proces registracije je teretan i ne nudi stvarnu praktičnu pomoć onim nezaposlenim osobama koje uistinu traže posao. Pretpostavka je da dok se god teret registracije zbog ostalih razloga, uključujući i zdravstveno osiguranje ne bude uklonjen iz službi za zapošljavanje, ova situacija se neće izmijeniti.

Bitna je činjenica da ne postoji jasno odvajanje, na osnovu propisa, onih nezaposlenih osoba koje aktivno traže posao, od onih koje nisu aktivni tražioci posla, a samim tim teže je posredovati u zapošljavanju i imati kvalitetniji odgovor prema poslodavcu odnosno tržištu rada.

U 2016. godini planirana je rekonstrukcija određenog broja općinskih biroa za zapošljavanje kako bi se osigurali što bolji uslovi rada, a koji će doprinijeti da rad u biroima za zapošljavanje bude usmjeren ka aktivnim tražiocima zaposlenja, da evidentiranje bude odvojeno od savjetodavnog rada i stručne pripreme za tržište rada.

S toga se u 2016. godini planira održavanje dostignutih aktivnosti u klubovima za traženje posla u Tuzli, Živinicama i Kalesiji i u Centru za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO) u Tuzli, kao i proširenje aktivnosti kroz otvaranje novog kluba za traženja posla u birou Lukavac.

4. SOCIJALNA I MATERIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba uređen je sistem osiguranja za slučaj nezaposlenosti, odnosno materijalna i socijalna sigurnost, što podrazumijeva: novčanu naknadu i doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje.

Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje 8 mjeseci rada neprekidno ili 8 mjeseci sa prekidima u poslednjih 18 mjeseci. Kao vrijeme provedeno na radu smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju system poreza i obaveznih doprinosa.

Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u poslednja 3 mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe.

Novčana naknada isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- *3 mjeseca ako je provela na radu 8 mjeseci do 5 godina,*
- *6 mjeseci ako je provela na radu 5 do 10 godina,*
- *9 mjeseci ako je provela na radu 10 do 15 godina,*
- *12 mjeseci ako je provela na radu 15 do 25 godina,*
- *15 mjeseci ako je provela na radu 25 do 30 godina,*
- *18 mjeseci ako je provela na radu 30 do 35 godina i*
- *24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.*

S obzirom na očekivani nastavak ekonomske krize i u 2016. godini, povećan broj stečajna i prestanka rada mnogih preduzeća u Bosni i Hercegovini, očekuje se povećanje broja osoba prijavljenih na evidenciju nezaposlenih, od kojih će znatan broj ostvarivati pravo na materijalnu i socijalnu sigurnost, koja podrazumijeva novčanu naknadu i doprinose za zdravstveno i penzijsko osiguranje, u skladu sa zakonom.

Pri tome, očekuje se znatno povećanje nezaposlenih starije dobi koji na evidenciju dolaze iz preduzeća, obrta i drugih privrednih djelatnosti koji nisu uplaćivali doprinose za osiguranje za slučaj nezaposlenosti i iz tog razloga neće moći ostvariti pravo na novčanu naknadu, što će dodatno pogoršati njihovu materijalnu situaciju i uticati na porast njihovog nezadovoljstva u odnosu na kvalitet rada i usluga koje pruža Služba.

I u narednom periodu Služba će insistirati na izmještanju administriranja zdravstvenog osiguranja iz oblasti zapošljavanja, s obzirom na to da postojeći način reguliranja zdravstvenog osiguranja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH predstavlja neefikasan, opterećujući i jedinstven primjer u oblasti zapošljavanja u Evropi.

Ovaj problem opterećuje službe za zapošljavanje ne samo finansijski već i operativno, jer onemogućava da kvalitetno obavljaju poslove aktivne politike zapošljavanja.

Istovremeno, stvara se statistički nerealna slika o nezaposlenosti, jer je u sadašnjim uvjetima očigledno da se na evidenciju nezaposlenih prijavljuje znatan broj osoba koje ne spadaju u kategoriju aktivnih tražilaca zaposlenja, već se prijavljuju radi zdravstvenog osiguranja.

Službe za zapošljavanje imaju svoju socijalnu komponentu, koju treba realno postaviti i održavati. Međutim, u našim okolnostima ona je skoro u potpunosti potisnula i onemogućila funkciju provođenja aktivne politike zapošljavanja.

U 2016. godini Služba će nastaviti sa aktivnostima na iniciranju usvajanja novog Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i dati puni doprinos u predlaganju rješenja koja će otkloniti uočene dosadašnje slabosti postojećeg Zakona.

Za ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, Služba će u 2016. godini nastaviti redovnu uplatu doprinosa Zavodu zdravstvenog osiguranja po stopi utvrđenoj Odlukom Skupštine TK.

U skladu sa članom 31. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Služba će i u 2016. godini odlučivati o pravu na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje nezaposlenim osobama kojima nedostaje do tri godine penzijskog staža do sticanja uvjeta za starosnu penziju.

Shodno Instrukciji o primjeni Uputa člana 31. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Služba će na osnovu izdatog uvjerenja od Kantonalne administrativne službe Tuzla, donositi rješenja o pravu na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

U 2016. godini Služba će nastaviti sa aktivnostima koje realizuje zadnjih deset godina na socijalnom zbrinjavanju radnika kojima je usljed privatizacije, restrukturiranja, stečaja i likvidacije preduzeća prestao ili prestaje radni odnos.

U saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i Vladom Tuzlanskog kantona pokušat će se obezbjediti sredstva za uplatu neuplaćenih doprinosa za PIO i drugih doprinosa radnicima kojima je prestao radni odnos a ispunjavaju uslove za penziju kako bi tu penziju mogli i ostvariti.

5. POSREDOVANJE U ZAPOŠLJAVANJU

Posredovanje u zapošljavanju predstavlja osnovnu funkciju JU Služba za zapošljavanje. Efikasnost zadovoljavanja potreba poslodavaca za zaposlenicima i potrebe nezaposlenih za zaposlenjem predstavljaju osnovne parametre za poduzimanje mjera Službe u realizaciji ove funkcije. Ostvarenju ove funkcije značajno će doprinijeti informacije prikupljene putem Analize tržišta rada u Tuzlanskom kantonu. Posredovanje će se odvijati u više pravaca od kojih će svaki imati svoje specifičnosti kao što su:

- posredovanje na području Kantona,
- posredovanje u zapošljavanju u zemlji,
- posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu,
- posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u BiH,
- posredovanje u zapošljavanju na privremenim i povremenim poslovima.

Programi zapošljavanja koji će se u skladu sa finansijskim mogućnostima finansirati sredstvima Federalnog zavoda, Službe i drugih institucija, usmjereni su na:

- program sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad, što obuhvata sljedeće mjere: Prvo radno iskustvo, Priliku za sve, Periodično/sezonsko zapošljavanje, Vaučer za posao, Javne radove, Start up, Samozapošljavanje i zapošljavanje u poljoprivredi i Obukom do zaposlenja.
- sufinansiranje programa stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, boraca i članova njihovih porodica,
- program sufinansiranja zapošljavanja Roma.

U svim općinama kao i na nivou Kantona, putem Programa analiza ispitivanja tržišta rada, evidentiraće se postojeće stanje poslodavaca na uzorku poslodavca, kao i njihove perspektive razvoja i mogućnosti novog zapošljavanja, kako bi se poduzele odgovarajuće aktivnosti na upoznavanju sa velikim potencijalom među evidentiranim nezaposlenim osobama, kao i mogućnostima Službe za zapošljavanje da se i finansijski i na druge načine podrže nova zapošljavanja.

Posredovanje u zapošljavanju stranih državljana u Tuzlanskom kantonu odvijat će se prema važećim zakonskim propisima iz te oblasti (Zakon o zapošljavanju stranaca" Službene novine FBiH" broj: 111/12), Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“, broj: 36/08) i Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, broj:41/01,22/05 i 09/08).

U cilju postizanja jednoobraznosti, veće efikasnosti i blagovremenosti u primjeni zakonskih propisa u vezi sa zapošljavanjem stranaca, Služba za zapošljavanje će primjenjivati Proceduru za izdavanje radne dozvole.Ovom procedurom uređuje se postupak izdavanja radne dozvole za zapošljavanje stranog državljanina i osobe bez državljanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji provode kantonalne službe za zapošljavanje, a uz prethodnu saglasnost Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Radnu dozvolu za zapošljavanje stranaca izdaje Služba na osnovu zakonskih propisa o zapošljavanju stranaca u okviru utvrđene kvote radnih dozvola u skladu sa članom 78. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ili kao radnu dozvolu koja se ne računa u kvotu u skladu sa članom 79. istog zakona.

Služba za zapošljavanje će u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH, Služba za poslove sa strancima, nastaviti voditi računa o prestanku važenja radnih dozvola kada za to budu ispunjeni zakonski uslovi.

U saradnji sa Agencijom za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Federalnim zavodom za zapošljavanje, Služba za zapošljavanje će i u 2016. godini učestvovati u organizaciji ferijalnog rada bosanskohercegovačkih studenata u Njemačkoj, kao i u provođenju aktivnosti na osnovu javnog poziva za zapošljavanje medicinskog kadra u Njemačkoj, te procesu posredovanja u zapošljavanju u Sloveniji.

6. AKTIVNA POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA

Aktivna politika zapošljavanja je skup mjera za usklađivanje ponude raspoložive radne snage i potražnje za radnom snagom, neposredno usmjerenih na otklanjanje problema nezaposlenosti. U skladu sa Strategijom jačanja funkcije posredovanja u javnim službama za zapošljavanje u FBiH, aktivne mjere utvrđene ovim Programom će se provoditi kroz različite oblike podrške u zapošljavanju, samozapošljavanju, pripremi za tržište rada, te stručnom usavršavanju i osposobljavanju.

Mjerama namijenjenim poslodavcima nastoji se uticati na zadovoljenje potražnje za radnicima određenog profila zanimanja i, s druge strane, mjerama namijenjenim pojedincima, tj. unapređenjem njihovih znanja ili vještina, nastoji se uticati na ponudu raspoložive radne snage.

U 2016. godini nastojat će se pružiti podrška teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba, kao što su mladi bez radnog iskustva, dugotrajno nezaposleni, žene, Romi i dr.

Federalni zavod za zapošljavanje je planirao da javni pozivi za učešće u realizaciji programa budu otvoreni sve do ugovaranja raspoloživih sredstava, radi mogućnosti kontinuiranog apliciranja poslodavaca u skladu sa njihovim potrebama, čime se povećava i mogućnost poticanja zapošljavanja nezaposlenih osoba tokom cijele godine.

Također, radi ocjene ukupnog uèinka mjera na tržištu rada i unapređenja njihove efikasnosti provodit će se aktivnosti monitoringa i evaluacije uz primjenu odgovarajuèih metodoloških rješenja.

Federalni zavod za zapošljavanje je programom rada za 2016. godinu, planirao mjere aktivne politike zapošljavanja, koje će provoditi u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, a Program je usklađen sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja. Provođenje programa aktivne politike podrazumijeva kontinuirani monitoring i izvještavanje.

U 2016. godini Federalni zavod za zapošljavanje i JU Služba za zapošljavanje TK će, u **zavisnosti od raspoloživosti finansijskih sredstava**, finansirati mjere aktivne politike zapošljavanja, putem sledećih programa.

6.1. PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA, SAMOZAPOŠLJAVANJA I PRIPREME ZA RAD

Realizacija ovog programa je planirana u skladu sa potrebama tržišta rada, da se zaposli što veći broj osoba sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti i stvaranja uvjeta za sticanje prvog radnog iskustva.

Ciljne grupe čije se zapošljavanje sufinansira putem ovog Programa su:

- *Mladi bez radnog iskustva, žene*
- *Dugotrajno nezaposlene osobe*
- *Demobilisani borci i djeca nezaposlenih demobilisanih boraca*
- *Osobe s invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom, članovi šehidskih porodica ili porodica poginulih boraca, djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više*
- *Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen*
- *Romi*
- *Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama*
- *Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici, liječeni ovisnici i dr.*

U okviru ovog Programa realizirat će se sljedeće mjere:

- *Prvo radno iskustvo*
- *Prilika za sve*
- *Periodično/sezonsko zapošljavanje*
- *Vaučer za posao*
- *Javni radovi*
- *Start up*
- *Samozapošljavanje i zapošljavanje u poljoprivredi*
- *Obukom do zaposlenja.*

U 2016.godini će se realizirati ugovorene obaveze prenesene iz 2014. i 2015.godine, i to za mjere: Prilika za sve, Prvo radno iskustvo, Vaučer za posao, Sezonsko zapošljavanje, Start up, Javni radovi, i Program zapošljavanja Roma.

6.2. PROGRAM SUFINANSIRANJA STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA BEZ ZASNIVANJA RADNOG ODNOSA, BORACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Realizacija IV Programa sufinansiranja obavljanja pripravničkog / volonterskog staža boraca i članova njihovih porodica, otpočela je u 2015.godini, a obzirom na potrebno vrijeme za obavljanje pripravničkog / volonterskog staža, realizacija se nastavlja i u 2016.godini.

Finansijska sredstva za realizaciju Programa, obezbjeđena su u Budžetu TK, na poziciji Ministarstva za boračka pitanja.

Cilj Programa je da se osobama sa VSS, bez radnog iskustva, iz boračke populacije, koje su na evidenciji nezaposlenih, u Tuzlanskom kantonu, omogući stručno osposobljavanje za samostalan rad bez zasnivanja radnog odnosa, kako bi stekli radno iskustvo, potrebno za rad na određenim radnim mjestima ili za polaganje stručnog ispita

U 2016.godini planira se realizacija novog Programa sufinansiranja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, boraca i članova njihovih porodica, u saradnji sa Ministarstvom za boračka pitanja TK.

6.3. PROGRAM SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA ROMA

U 2015. godini je planirana realizacije IV Programa zapošljavanja Roma za koji Vlada Tuzlanskog kantona putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i povratak, osigurava finansijska sredstva, a realizacija ovog Programa se nastavlja u 2016. godini.

U 2016.godini planira se realizacija novog Programa zapošljavanja Roma, u saradnji sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku TK.

Ovim programima se nastoji poboljšati materijalni položaj Roma i poboljšati njihova integracija u skladu sa Memorandumom o razumijevanju za implementaciju Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja.

6.4. PROGRAM SUFINANSIRANJA SAMOZAPOŠLJAVANJA I ZAPOŠLJAVANJA U OBLASTI POLJOPRIVREDE

U 2015. godini Federalni zavod za zapošljavanje i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, planirali su, u saradnji sa službama za zapošljavanje u Federaciji BiH, započeti realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja i zapošljavanja u oblasti poljoprivrede, a realizacija ovog Programa se nastavlja i u 2016. godini.

Cilj Programa je da se omogući poticaj za osobe sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH radi samozapošljavanja i zapošljavanja u novoregistrovanim i već postojećim poslovnim subjektima (obrtima) u oblasti poljoprivrede.

Ciljna grupa/korisnici sredstava su osobe prijavljene na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH, i u registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata, bez obzira na stepen obrazovanja i dob, a koja će po odobravanju sredstava registrovati i održati registrovanom poljoprivrednu djelatnost u trajanju od najmanje 36 mjeseci i/ili koje će se zaposliti u novoregistriranim ili već postojećim poljoprivrednim obrtima.

6.5. PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA MLADIH U BOSNI I HERCEGOVINI (YEP)

U okviru Programa zapošljavanja mladih u Bosni i Hercegovini (YEP), koji finansira Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), a realizira njemačka konsultantska organizacija GOPA u saradnji sa službama za zapošljavanje, planira se nastavak podrške aktivnostima u tri kluba za traženje posla (Job Club) u tri općine Tuzlanskog kantona (Tuzla, Živinice i Kalesija) gdje dugoročno nezaposlene mlade osobe starosti do 30 godina, kroz višesedmičnu obuku, mogu dobiti pomoć u vezi sa traženjem posla, te steći relevantna znanja i vještine za traženje posla, koja će dodatno uticati na njihovo samopouzdanje i motivaciju.

Takođe se planiraju nove aktivnosti na razvoju savremenih metoda rada sa nezaposlenim osobama i poslodavcima i uvođenju sistema mjerenja učinaka..U okviru ove aktivnosti planira se otvaranje oglednih biroa za zapošljavanje u Tuzli gdje će biti primijenjen savremeni koncept rada.

U okviru ovog projekta planirano je: uvođenje nove funkcionalnosti u vezi sa edukacijom iz poduzetništva (e-learning), tj. on line školom malog biznisa u poduzetništvu, organiziranja foruma o zapošljavanju mladih, promocija uspješnih priča o zapošljavanju / samozapošljavanju, razvoj aplikacije za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i razvoj i promocija socijalnog poduzetništva

6.6. PROFESIONALNA ORIJENTACIJA (PROFESIONALNO INFORMIRANJE, PROGRAM OBUKE ZA AKTIVNO TRAŽENJE POSLA I DR.)

Pod profesionalnom orijentacijom podrazumijeva se kontinuirana, sistematska djelatnost pružanja pomoći mladima i odraslima pri odlučivanju o izboru daljeg obrazovanja, zanimanja, zaposlenja i drugih pitanja u vezi sa karijerom. Cilj je pružiti pojedincu (učeniku, studentu, nezaposlenoj osobi) pomoć u odabiru profesionalnog usmjerenja (karijere) koje odgovara njegovim mogućnostima u realnim socijalnim uslovima.

U okviru ove aktivnosti, planira se podrška daljem razvoju programa pripreme za zapošljavanje koje sadrže mjere savjetovanja, motivacije, informiranja, obuke kod aktivnog traženja posla i mjere planiranja razvoja profesionalne karijere. Sve te aktivnosti provodit će se na individualnom i grupnom nivou

Takođe, se planira nastavak saradnje sa osnovnim i srednjim školama, da bi se pomoglo učenicima u izboru daljeg obrazovanja.

Saradnja škola i Službe za zapošljavanje odvijat će se kroz informiranje učenika i stručnih saradnika u školama. Interesi učenika relevantan su faktor za kreiranje upisa u svaku novu školsku godinu. Kako se kroz obrazovni sistem stvara suficit odnosno deficit određenih zanimanja, neophodno je znati potrebe za kadrovima na tržištu rada. Adekvatnim informiranjem o potrebama na tržištu rada i mogućnostima planiranja i razvoja karijere jača se svijest o značaju procesa odlučivanja o izboru zanimanja.

Grupno profesionalno informiranje školske djece završnih razreda planirano je u 2016. godini, a organizuje se u saradnji sa Pedagoškim zavodom, osnovnim i srednjim školama.

6.7. ANALIZA TRŽIŠTA RADA U FEDERACIJI BIH

Federalni zavod za zapošljavanje će u 2016. godini u saradnji sa službama za zapošljavanje, organizirati ispitivanje tržišta rada na uzorku poslodavaca registriranih u Federaciji BiH, uz korištenje novih metodoloških rješenja i raspoložive baze podataka, čiji bi rezultati stvorili pretpostavku za sagledavanje postojećeg stanja i projiciranje daljih strateških opredjeljenja u oblasti zapošljavanja, stručnog obrazovanja (procjena potreba za radnom snagom, procjena otpuštanja radnika, potrebe za kvalifikacijama, znanjima i vještinama na tržištu rada i dr.).

6.8. SAJAM ZAPOSŁJAVANJA

Dosadašnja iskustva su pokazala da je Sajam zapošljavanja, koji organizuju službe za zapošljavanje, postao prepoznatljiva i tradicionalna manifestacija, kojom se daje mogućnost nezaposlenim osobama da apliciraju na više radnih mjesta kod više poslodavaca na jednom mjestu, uz direktan kontakt nezaposlene osobe i poslodavca, a poslodavcima da odaberu potrebne kadrove.

Ova aktivnost, takođe, daje mogućnost Službi da afirmiše projekte iz aktivne politike zapošljavanja te predstavi uspješne rezultate istih koji su realizirani na području djelovanja i rada Službe.

Služba će u toku 2016.godine organizirati Sajam zapošljavanja.

6.9. UČEŠĆE U FINANSIRANJU ZAJEDNIČKIH PROJEKATA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

Većina zajedničkih projekata u vezi sa tržištem rada, zapošljavanjem i obukom, npr. programi stručnog osposobljavanja i obuke, razvojni projekti iz sredstava Instrumenta za pretpristupnu podršku (IPA) – projekti prekogranične saradnje, jačanje institucija i slično, kao i ostali projekti sa drugim organizacijama i institucijama, uključuju učešće zvaničnih institucija u finansiranju određenih komponenti projekata. Značajan dio projekata predstavljala multilateralnu ili bilateralnu saradnju Bosne i Hercegovine sa drugim državama i međunarodnim tijelima, organizacijama i institucijama sa fokusom na oblast tržišta rada (obuka, zapošljavanje, poduzetništvo, obrazovanje odraslih, cjeloživotno učenje, pravna regulativa i dr.) i gdje su Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje prepoznati kao značajan ali i ključni partner.

Tako će u 2016. godini Federalni zavod za zapošljavanje u saradnji sa službama za zapošljavanje, na principu učešća u finansiranju ili obezbjeđenja drugih resursa, a uz podršku domaćih i/ili međunarodnih donatora, zajednički realizirati projekte fokusirane na teško zapošljive kategorije nezaposlenih osoba, kao i na kategorije koje nisu obuhvaćene pojedinačnim projektima iz ovog programa rada, kao i projekte koji omogućavaju brzo, efikasno i efektivno djelovanje na tržištu rada u kontekstu zadovoljavanja potreba za zapošljavanjem odgovarajuće radne snage.

7. INFORMACIONI SISTEM

Plan rada Odjeljenja za informatičke poslove u Službi je skoro u potpunosti vezan za planirane aktivnosti Odjeljenja za informatiku i statistiku Federalnog zavoda za zapošljavanje, koji je zbog neefikasnosti postojećeg jedinstvenog informacionog sistema i zastarjelosti opreme i tehnologije, u 2013.g. počeo projekat „Jedinstveni informacioni sistem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje”, koji bi trebao biti završen do kraja 2015. godine. Kako je već poznato, aktivnosti povodom implementacije novog JIS-a ušle su u fazu testiranja gdje očekujemo da će testiranje započeti najkasnije do kraja tekuće godine, obzirom da je dolazilo do kašnjenja u terminskim planovima. U 2015. godini realizirali smo implementaciju web stranice Službe koja je osvježena novim sadržajima i koja tehnološki udovoljava svim modernim standaradima, te je uspostavljen centralizirani mail sistem tako da je olakšana saradnja svih uposlenika Službe. Osim ovih aktivnosti koje će se nastaviti u 2016. godini do potpune implementacije JIS-a, Odjeljenje za informatičke poslove planiralo je uvođenje novih softverskih rješenja koja bi omogućila efikasnije i kvalitetnije poslovanje Službe koje se ogleda kroz sljedeće projekte:

- nastavak migracije sa distribuiranog okruženja na centralizovani model kroz implementiranje potpunog VPN-a
- nabavku i zamjenu dotrajale računarske opreme i softverskih licenci
- poboljšanje postojećih softverskih rješenja koja se koriste u svakodnevnom poslovanju
- migriranje fizičkih na virtualne servere zbog povećanja sigurnosti i zaštite podataka
- zaštita mrežne infrastrukture i upravljanje prometom kroz mrežne politike i implementacije firewalla/proxy servera

- upravljanje sigurnošću uvođenjem privilegija i politika korištenja računara i računarskog sistema

Također, u 2016. godini će se nastaviti saradnja sa Poreznom upravom FBiH radi unapređenja korištenja i efikasnije razmjene podataka u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Ovo uključuje, između ostalog i prijavu nezaposlenih osoba na zdravstveno osiguranje elektronskim putem i prijave na penzijsko i invalidsko osiguranje, tzv. dokup staža, s tim da će se kroz novi informacioni sistem nastojati da se taj proces ubrza i praktično automatizira.

Ovisno o aktivnostima Federalnog zavoda, planirano je da se u 2016. godini izvrši nadogradnja web stranice sa modulima koja bi omogućila povezivanje poslodavaca i nezaposlenih odnosno omogućila postavljanje biografija te oglasa za zaposlenje.

U cilju postizanja i održavanja zadovoljavajućeg nivoa sigurnosti informacionog sistema, u saradnji sa Menadžerom za kvalitet i informacionu sigurnost:

- predložiti Politiku informacione sigurnosti i ostale potrebne interne akte iz domena informacione sigurnosti,
- analizirati sigurnosne potrebe, te planirati, implementirati i kontrolisati provođenje sigurnosnih mjera propisanih dokumentima informacione sigurnosti,
- vršiti potrebnu edukaciju zaposlenika iz informacione sigurnosti.

U toku godine, zaposlenici Odjeljenja za informatičke poslove će, kao i do sada biti tehnička podrška zaposlenicima Službe, „odgovarati“ na zahtjeve korisnika usluga i drugih zainteresovanih strana, na način koji je zakonski utvrđen, kao i na posebne zahtjeve relevantnih institucija, ustanova i sl.

8. INFORMISANJE

U 2016. godini Služba za zapošljavanje će osim objavljivanja redovnih saopštenja za javnost i statističkih izvještaja o evidencijama nezaposlenih osoba te broja posredovanja u zapošljavanju, informisati javnost o bitnim aktivnostima Službe, uslugama i mogućnostima zapošljavanja.

Nastojće se poboljšati i nastaviti aktivna saradnja sa pisanim i elektronskim medijima, kako bi što veći broj građana, prije svega nezaposlenih osoba i privrednih subjekata, bio upoznat sa aktivnostima koje se provode.

Prema potrebi nastavit će se sa objavljivanjem informativnog Biltena koji nudi različite informacije o aktivnostima Službe za zapošljavanje kao i aktuelnosti iz oblasti zapošljavanja. i u 2016. godini.

Služba će kroz redovne aktivnosti u posredovanju u zapošljavanju te putem štampane Brošure i organizacijom Info radionica u svim općinama kantona informisati nezaposlene osobe sa njihovim pravima i obavezama iz Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Konferencije za novinare će se održavati po potrebi, odnosno za potrebe promocije određenih projekata i upoznavanja javnosti sa aktivnostima Službe.

Imajući u vidu da je informacija strateški instrument kod podizanja svijesti javnosti o ulozi i zadacima Službe za zapošljavanje, nastavit će se sa objavljivanjem vlastitih i distribucijom drugih dostupnih publikacija za nezaposlene (publikacije Fderalnog zavoda za zapošljavanje kao što su brošure, leci, vodiči za posao i sl.), poslodavce i druge korisnike usluga.

DIREKTOR

Senad Muhamedbegović, dipl.pravnik